

**OTVORENÝ LIST KONFERENCII BISKUPOV SLOVENSKA
A DEKANOVI RÍMSKO-KATOLÍCKEJ CYRILOMETODEJSKEJ BOHOSLOVECKEJ FAKULTY UK**

21. decembra 2007

Veľavážení otcovia biskupi,
veľavážený pán dekan,

dve desaťročia výskumu kultúrnych vzorcov v dejinách ma priviedli k mimoriadnemu vedeckému výsledku, ktorý je v pozoruhodnom súlade s tradičným kresťanstvom. Po tisícročia sa verilo, že duchovné inteligencie, medzi nimi sedem archanjelov, sa v určitom cyklickom poriadku striedajú ako duchovia času a inšpirujú svet. Skúmal som krivky tvorivosti v dejinách a zistil som, že náboženské, umelecké, vedecké, štátnické a iné tvorivé inšpirácie sa v dejinách objavujú v nenáhodnom poriadku. Géniovia na celom svete a v celých dejinách sa rodili štatisticky významne zvýšenou mierou práve v tom čase a v tých odvetviach kultúry, ktoré zodpovedajú tradičným dátumom vlád archanjelov a ich obsahovým charakteristikám, známym už v antike. Tento výsledok sa opiera o stovky rigorózných štatistických štúdií zahrňujúcich státisíce udalostí, osobností a tvorivých diel. Oponentom sa za celé jedno desaťročie nepodarilo sformulovať žiadne plauzibilné odborné námietky – treba ho preto pokladať za predbežne vedecky dokázaný.

Vyplýva z toho prinajmenšom istota, že stredoveká náuka o anjeloch nebola čírou špekuláciou. Má svoj empiricky pozorovateľný protipól v časových zákonitostiach kolektívnej psychológie ľudstva (kolektívnej chronopsychológii). Právě zjavenie existuje a je autentickým zážitkom, nie sebaklamom vznikajúcim v mozgovej kôre. Inšpirácie veľkých osobností, ktorým dejiny dali za pravdu, prichádzajú z nejakého odvekého a nadosobného zdroja.

Spolu s týmto listom posielam ako dar Vašej knižnici knihu „*Sedem archanjelov. Rytmy inšpirácie v dejinách kultúry a prírody*“. Vyšla doposiaľ v troch jazykoch a stručne zhŕňa hlavnú myšlienku mojej práce. Je to jedinečná príležitosť sklenúť most medzi vedou a vierou, uvedomiť si fundamentálnu jednotu a univerzálnosť určitých duchovných skúseností ľudstva, znovuobjaviť starobylé pravdy novým spôsobom a posilniť kresťanské hodnoty ako piliere spoločnosti. Je to príležitosť rozvinúť podnetný dialóg, vďaka ktorému sa veriaci prehĺbia a neveriaci znovu získajú úctu k tomu, čo veľikáni cirkvi po stáročia učili. Mnohí takí, čo opustili náboženstvo, pretože neuspokojovalo ich intelekt, sa k nemu vracajú po ceste, ktorú som prešľapal.

Sedemnást' rokov publikujem a prednášam ako popularizátor sofiológie, ktorú chápem v duchu Komenského a Solovjova ako úsilie o syntézu rôznych druhov poznania (vedy, umenia a náboženstva) a prameňov poznania (empírie, rozumu a zjavenia). Mám tisíce čitateľov a poslucháčov, medzi ktorými je nemalo katolíkov. Množstvo Vašich veriacich netrpezlivo očakáva, aké stanovisko zaujme cirkev k mojej knihe.

Cirkev sa až doposiaľ dôsledne vyhla každému môjmu pokusu o dialóg a spoluprácu. Stovky diváckych a poslucháčskych listov na adresu televíznej redakcie duchovného života a

duchovne zameraných rozhlasových relácií už roky putujú rovno do koša. Nikdy sme sa nestretli na spoločnom fóre, pretože na podujatiach organizovaných katolíckmi nie som vítaný a žiaden katolícky predstaviteľ nezavíta na podujatia organizované z mojej strany. Prednášal som v každom väčšom meste Slovenska, no ani raz neprišiel kňaz, napriek osobným prosbám farníkov. Ak som sa náhodou stretol s kňazom v televíznej či rozhlasovej relácii alebo na diskusnom fóre organizovanom treťou stranou, nevedol dialóg, ale monologický prejav sám pre seba.

Dekan katolíckej bohosloveckej fakulty v Bratislave v roku 1999 odbil moju žiadosť o oponentúru tým, že ide o nejaké nezmysly. Keď som ho požiadal o písomné vyjadrenie s pečiatkou bohosloveckej fakulty, že ide o nezmysly, priznal sa, že moju prácu nikto nečítal. V roku 2002 sa konalo interdisciplinárne kolokvium k mojej „Angelológii dejín“ na Katedre všeobecných dejín Univerzity Komenského. Vtedajší dekan na moju osobnú prosbu určil bohoslovca, ktorý mal pol roka čas na prípravu. Na kolokvium nakoniec neprišiel, pretože stál pred celkom novými skutočnosťami, s ktorými si samostatne nevedel rady. V roku 2001 som venoval moju knihu so sprievodným listom pápežovi Jánovi Pavlovi II. Prišiel formálny ďakovný list od pápežského nuncia, ale ani slovo o obsahu knihy, o ktorý v skutočnosti išlo.

Naprostý nezáujem teológov o predmet ich vlastnej disciplíny a o objavy s ním spojené je sám osebe zarážajúci a vyvoláva pochybnosti. Čo však v čestných ľuďoch vyvoláva vyslovené mravné znechutenie, je iná skutočnosť. Alibistické zdráhanie sa cirkvi zaujať akýkoľvek oficiálny postoj, za ktorý by preberala zodpovednosť, kontrastuje s tým, že predstavitelia cirkvi sa v osobnej komunikácii k mojej práci vyjadrujú nepretržite. Vyjadrujú sa negatívne a vždy v mojej neprítomnosti. Ľudia zo všetkých kútov Slovenska dostávajú od farárov odpovede, že moja práca patrí medzi škodlivé, falošné či nekresťanské, alebo aspoň nekvalifikované a pochybné. Katolíci prekazili alebo sa pokúsili prekaziť množstvo ušľachtilých iniciatív inšpirovaných mojou knihou a prednáškami. Keď ich konfrontujem, nie sú schopní sformulovať, čo proti mne majú. O obsahu mojej práce majú nanajvýš hmlistú predstavu, podsúvajú mi tézy, ktoré sú mi cudzie, zaraďujú ma k hnutiam, ku ktorým nepatrím. Zriedkavo sa pokúsia argumentovať a vtedy vysvitá, aká veľká je ich vecná neznalosť danej problematiky a nesamostatnosť v myslení. Radoví kňazi a redaktori nepokladajú vôbec za potrebné odborne a filozoficky argumentovať, ba ani oboznámiť sa s obsahom odsudzovaného diela, a nereagujú ani na upozornenia, že šíria dokázateľné omyly alebo lži. Nezriedka priznávajú svoju nekompetenciu, no zotrávajú pri odmietavom postoji odvolávajú sa na záväzný názor vyššie postavených: cirkevnej hierarchie a pápeža, biskupov a teológov. Niekedy predo mnou dodávajú, že išlo len o ich osobný názor, lenže ostatní farníci ich pochopili tak, že hovoria ako predstavitelia cirkvi.

Vážená konferencia, vážený pán dekan, žiadam Vás o toto:

- 1. Bud' moju knihu odsúďte verejne – povedzte, čo proti nej máte – a podpíšte sa pod to.**
- 2. Alebo, ak to nemôžete, nerobte to ani zákulisne a anonymne za mojím chrbtom. Upozornite Vašich kňazov, že zatracovanie Pálešovej práce je len ich osobným pochybením a cirkev ho neschvaľuje.** Odpustím im ich neznalosť a charakterové slabosti a pomôžem Vám tieto neduhy z cirkvi vymýtiť.

Ak sa nič nezmení, pripíšem skutočne cirkevnej hierarchii a hlave cirkvi zodpovednosť za to, čo robia kňazi v jej mene. Uverím, že sa to deje s Vaším súhlasom, na Váš príkaz.

Moja kniha má dva piliere alebo rozmery. Jeden z nich je vedecký, empirický. Napádať tento rozmer je tmárstvo, ktoré môže viesť len k ďalšiemu prípadu Galileo. Druhý pilier je teologický, koreniaci v zjavení. Neobsahuje nič, čo by nebolo obsiahnuté v odvekej duchovnej skúsenosti ľudstva, menovite aj v kresťanskej tradícii, vo Svätom písme, v spisoch cirkevných učiteľov a pápežských dokumentoch. Napádať tento rozmer znamená falšovať kresťanstvo a klamať veriacich.

Nežiadam o posúdenie mojich ďalších osobných vnuknutí a presvedčení, z ktorých viaceré nemusia mať plne vedecký rozmer alebo nie sú z hľadiska kresťanskej filozofie a teológie jednoznačne posúditel'né. Ide mi len o hlavnú myšlienku obsiahnutú v knihe „Sedem archanjelov“. Nájdite mi vo svojom strede inteligentného partnera, schopného posúdiť môj výsledok. Nájdime príležitosť prediskutovať ho na odbornom fóre. Dospejeme k nejakému kvalifikovanému a diferencovanému názoru na to, odkiaľ pokiaľ je moja kniha pravdivá. Len vážena osoba z Vašich vlastných radov môže ísť príkladom pre radových kňazov, aby neinteligentne nenapádali to, čomu nerozumejú, a nest'ahovali tým svoju vlastnú obec do veľkej hanby.

Nereagovanie na tento list budem pokladať (a so mnou aj istá časť verejnosti) za priznanie, že v katolíckej cirkvi niet dobrej vôle mať rovnú chrbticu a jednať otvorene „za bieleho dňa“, že nehľadá pravdu ale moc, klame, závidí a rozsieva svár medzi ľuďmi zámerné. Po sedemnástich rokoch zlých skúseností som nestratil nádej, že Kristov odkaz v cirkvi nezanikol a v chorom tele cirkvi stále ešte niekde bije zdravé srdce.

S úctou,

RNDr. Emil Páleš, CSc.

Príloha: 2 ks

Kniha „Sedem archanjelov“

List jeho eminencii Jánovi Pavlovi II. zo 14. augusta 2001

KONFERENCIA
BISKUPOV
SLOVENSKA

Prot. č.: K11/2008-SKBS-2

Bratislava 24. 1. 2008

Vážený pán
RNDr. Emil Páleš, CSc.

Srdečne Vás pozdravujem.

Ako generálny sekretár KBS odpovedám na Váš list, ktorý sme dostali dňa 10. 1. 2008.

Katolícka cirkev posudzuje tie náboženské knihy, ktorých vydavateľstvo a to požiada pred ich vydaním, a to po stránke vieroučnej a mravoučnej, aby týmto knihám udelila imprimatur. Toto nie je Váš prípad.

Katolícka cirkev učí o anjeloch (a o iných pravdách) na základe Božieho zjavenia, k čomu má kompetenciu a dar neomylnosti. Kultúra a dejiny nie sú – a priori – prameňom jej náuky.

S úctivým pozdravom

Mons. Marián Chovanec
generálny sekretár KBS

PS: Vážený p. doktor, Váš list, najmä odsek „Moja kniha má dva piliere...“ je napísaný takým štýlom, že neodzrkadľuje ani náznak ochoty viesť skutočný dialóg, ktorého sa dovolávate.

Na vedomie:
Mons. doc. Dr. Marián Šuráb, dekan CMBF
Bratislavsko-trnavský arcibiskupský úrad, Trnava

Vážený pán
RNDr. Emil Páleš, CSc.
Koreničova 11
811 03 Bratislava

30. januára 2008

Konferencia biskupov Slovenska
Mons. Marián Chovanec
Kapitulská 11, P. O. Box 113
814 99 Bratislava

Veľavážený Mons. ThDr. Marián Chovanec,

moju knihu ste už posúdili - katolícki kňazi ju pred veriacimi posudzujú a odsudzujú a robia to v mene cirkvi. Najneskôr odteraz o tom viete a nepokladáte za potrebné tento stav vecí meniť.

Nie je pravda, že toto odsúdenie sa deje na základe Božieho zjavenia. Vaša cirkev by *mala* učiť o anjeloch na základe Božieho zjavenia, ale nerobí to. Sväté písmo jasne hovorí o existencii siedmich anjelov, ktorí cyklicky ovplyvňujú dejinné epochy. Tradícia, pápežské dokumenty a životy patriarchov a svätých ďalej hovoria všeličo o tom, akí anjeli konkrétne a v akom čase sa zjavovali. Cirkev by mala učiť na základe Zjavenia. To znamená predovšetkým na základe Svätého písma, ale – dovoľte, aby som doplnil – aj na základe cirkevných učiteľov a svätých, ktorí boli predsa omilostení pravými a nie falošnými zjaveniami, a aj pápežských dokumentov a učenia biskupov, ktoré tiež považujete za neomylné, pokiaľ sa nemenili po stáročia. V mojej knihe nie je nič iné, ale Vy to popierate. Popierate tým Sväté písmo aj tradíciu. Klamete tým radových veriacich, čo nepoznajú skutočné dejiny a náuku cirkvi.

Urobil som len toľko, že k tejto správe zo Zjavenia som postavil empiricko-vedecké fakty z dejín, ktoré evidentne ukazujú, že tradičná kresťanská vízia sveta bola pravdivá. Ak sa cítite kompetentní posudzovať len teologický rozmer zjavenia v mojej práci, a nie jej faktograficko-empirický rozmer kultúrnych dejín – tak ho prenechajte antropológom, sociológom, religionistom a ďalším odborníkom. Neodsudzujte *ani* teologický *ani* empirický rozmer mojej práce, lebo v prvom prípade ide o snahu falšovať zjavenie a v druhom o falšovanie empirických faktov. Cirkev sa už predsa z historickej skúsenosti dostatočne poučila, že sa nemá s vedou prieť vo veci empirických pozorovaní. Učíte, a veľmi správne, že pravé vedecké pozorovania nie sú a nemôžu byť v skutočnom rozpore s pravým zjavením.

Môj konfrontačný tón je žiaľ už jediný možný, pretože na žiadnu inú zdvorilejšiu formu komunikácie po sedemnást' rokov nereagujete. Upozorňujem Vás jasne, že sa v mojom prípade dopúšťate dvojnásobného podvodu: falšovania tradičného kresťanstva a prípadne aj tmárstva v zmysle popierania vedeckých poznatkov. Môj list je pokus o zmier, pokus o vyjasnenie. Úprimne už neviem, čo viac by som mohol z mojej strany urobiť pre dobro vecí.

Nie som nepriateľom cirkvi. Ak ma ale cirkev neustále lživo napáda, som donútený brániť sám seba a súčasne pravdu. Pokladám za paradox, že som vháňaný do konfrontácie s kresťanským spoločenstvom, o ktorom som presvedčený, že by malo byť mojím prirodzeným spojencom.

Nášmu sporu sa nevyhnete bezobsažnou formálnou korešpondenciou, v ktorej obchádzate skutkovú podstatu vecí. Je to príliš živá záležitosť, o ktorú sa zaujíma množstvo ľudí. Stojím pred

Ľuďmi na verejnosti a – či chcem alebo nie – musím reagovať na otázku, prečo so mnou cirkev nesúhlasí. Patrílo by sa, aby ste na to konečne dali odpoveď Vy sami.

Po dvoch desaťročiach skúseností sa pomaly prikláňam k názoru, že cirkevná nevôľa voči mojej práci vôbec nesúvisí s pravdivosťou či nepravdivosťou jej obsahu. Po dlhých diskusiách mi to medzi štyrmi očami potvrdili aj viacerí teológovia: v mojej práci nie je žiadna teologická, filozofická, logická či faktická chyba. Mojou jedinou chybou je, že nie som súčasťou cirkevnej hierarchie. Lojálnemu kňazovi či biskupovi sa prepáči, aj keď z nevedomosti rozhlasuje bludy. Na druhej strane svätec či mudrc, ktorý sa vymyká cirkevnej poslušnosti, je cirkvi trňom v oku, aj keď hlása len čisté Sväté písmo. Ide o to, že mimo cirkvi *nemôže* nikto nič pravdivo poznať, lebo tým narušuje autoritu a monopol cirkvi na duchovné poznanie a triešti tým prameň jej moci. Presne tak reagujú všetci katolícki kňazi: obsah mojej knihy ich vôbec nezaujíma – zaujíma ich len, či som jeden z nich alebo nie.

Mňa neváhate odsúdiť za vernosť tradičnému kresťanstvu, Písmu, pápežom a svätým, ktorí boli vzorovými učiteľmi cirkvi. Ale teológov ako William Carroll z Oxfordu a podobných, vyzdvihujete aj s ich protikresťanskými myšlienkami, že príroda vznikla podľa Darwinových zákonov, že pôvodcom týchto zákonov je sám Boh a ich vykonávateľmi sú svätí anjeli a podobne. Falošným učením o anjeloch naoko vyhoviete davu, že cirkev existenciu anjelov stále uznáva, ale dokonale tým zastreiete existenciu skutočného, pôvodného učenia cirkvi o anjeloch, ktoré bolo diametrálne odlišné. Sobáš cirkvi s materialistickou vedou, ku ktorému sa v ostatnom čase tak radi prikláňate, je politicky výhodnou alianciou, ale deformuje niekedy (zvlášť v prípade angelológie) pôvodné učenie až na nepoznanie a rozsieva tmu a zmätok do ľudských duší.

Nie je pravda, že cirkev posudzuje náboženské knihy len ak ide o udelenie *imprimatur*. Zaujímate stanovisko aj k sektám a iným náukam či ideám, pokiaľ sú nové a pomôže to zmenšiť zmätky a spory medzi veriacimi. O tento prípad som Vás žiadal.

Je každodenným faktom, že cirkev sa k mojej práci stavia negatívne, a evidentne to nie je žiadne pochybenie kňazov-jednotlivcov, ale výsledok jednotného systému, ku ktorému sú inštruovaní z organizačných centier cirkvi. Nie je ale pravda, že moju prácu odsudzujete na základe zjavenia alebo tradičnej katolíckej náuky. Máte na to iné dôvody, o ktorých nechcete hovoriť.

Ak som to ja, kto sa hlboko mýli, je potrebné, aby mi konečne niekto z Vás povedal, prečo. Ak som do mojej knihy zahrnul nejaké teologické predpoklady, ktoré sú cudzie tradičnému kresťanstvu či katolíctvu, tak sa medzi Vami predsa musí nájsť niekto, kto ich dokáže menovať, ktoré to sú. Tým by sa začal onen vecný odborný dialóg, ktorého sa dožadujem a ktorého sa Vy bojíte ako čert kríža. Je vraj ľahké poukázať z cirkevného hľadiska na moje pochybenia – tak to konečne urobte a situácia sa rýchlo rozuzlí. Ak to nedokážete, utvrdzujete ma tým (a nielen mňa) v presvedčení, že pravda je na mojej strane.

Kde sa spomedzi Vás vytratila srdnatosť a intelektuálna odvaha svätého Františka či Tomáša, ktorí nemali strach, že v dialógu s pohanmi zvíťazia silou svojej osobnosti i argumentačne? Obhájte svoju vec ako rytieri ducha, ak ste o nej úprimne presvedčení! Urobte to písomne a menovite. Z toho anonymného, zákulisného a nevecného intrigovania, ku ktorému sa potom „oficiálne“ nehlásite, sa čestnému človeku dvíha žalúdok. Utekáte predom mnou z univerzitných posluchární, kultúrnych

stredísk alebo rozhlasových štúdií a zatvárate sa sami medzi sebou, ako dajakí zbabelci alebo sekta s nekalým úmyslom. Niet vo Vás čestnej struny, ktorá by na takúto výzvu pocítila potrebu reagovať?

Existujú dôvody na odsúdenie mojej knihy? Ste biskupi a nevíete, čo cirkev učí? Nevíte na jednoduchú otázku odpovedať jednoduchým *áno* alebo *nie*? Alebo normálne priznať, že to zatiaľ nevíete a že jej predčasné odsudzovanie v mene cirkvi je chybou?

S dobrým úmyslom Vás upozorňujem, že máte do činenia s niečím novým, ale Vaše organizačné štruktúry na to zo zvyku reagujú neinteligentne, mechanicky na základe starých stereotypov. Cirkev to priviedlo do paradoxnej situácie, akú ste už dlho nezažili. Ja ako nečlen cirkvi stojím na strane tradičného cirkevného učenia, ktoré platilo po stáročia – a cirkev sa stavia proti, ztracuje vlastnú náuku a vlastných učiteľov. Ako vedec som predložil obdivuhodné dôkazy, že kresťanská angelológia mala pravdivý základ – ale cirkvi to vadí, namiesto aby sa tešila. Cirkev koná ako protivník kresťanstva; svojimi činmi je nepriateľská vlastnému učeniu, ktoré teoreticky údajne hlása. Tento paradox je pre mnohých veriacich ako facka, po ktorej sa prebúdzajú zo sna do reality. Zastáva im nad tým rozum a nevedia pochopiť, čo to znamená. Dúfajú, že nejakí cirkevní predstavitelia im to vysvetlia, ale tí – mlčia. Nepokladajú vôbec za potrebné to vysvetľovať alebo naoko odpovedia akýmkoľvek scestným výrokom, ktorý je od veci. Stojíte medzi ľuďmi a Bohom nie ako stavitelia mostov (*pontifex*), ale zacláňate.

Zrejme len nespokojnosť dostatočného počtu katolíkov a širšej verejnosti, ktorú by cirkev pocítovala ako ohrozenie, ju primáje k tomu, aby nám ráčila vysvetliť svoju zarážajúcu dvojtvárnosť a urobila nejakú nápravu. Želal by som si, aby sa to uberalo inými, priamejšími cestami.

S pozdravom,

Dr. Emil Páleš

Na vedomie:

Mons. doc. Dr. Marián Šuráb, dekan CMBF

Bratislavsko-trnavský arcibiskupský úrad, Trnava